

FCR YAYIN LTD.

Genel Yayın No. | General Publication Number: 1985

FCR Sertifika No. | Certificate Number: 46550

ISNI: 0000 0004 4657 1968

ROR ID: ror.org/00zznvq98

Alt Marka | Imprint: Fecr

Yayın No | Publication Number: 1155

Kitap Adı : Bir Hadis Uğruna

Alt Başlık : Muhaddislerin Sabrı ve İmtihanı

Book Title : A Hadith Worth Striving for

Subtitle : The Patience and Trials of the Hadith Scholars

ISBN : 978-625-8910-11-7

DOI : doi.org/10.70458/fcr.9786258910117

Yazar | Author: Veli Tatar | orcid.org/0000-0003-3692-8786

Kurum | Institution: Şırnak Üniversitesi

ROR ID: ror.org/01fcvk23

Yayın Türü: Kitap | Publication Type: Book - Monograph

Yayın Dili: Türkçe | Language: Turkish

Ebat | Dimensions: 13,5 x 21 cm

Baskı Sayısı | Edition: 1

Sayfa Sayısı | Pages: 224 (xvi+208)

Yayın Tarihi | Publication Date: Ağustos | August 2026

Yayın Yeri | Place of Publication: Ankara, Türkiye

Mizanpaj ve Kapak | Layout and Cover Design: FCR

Baskı ve Cilt | Printing and Binding: NY MATBAACILIK (Sertifika no: 50732)

Konu Kategorisi | Subject Categories

BIC: HRH - İslam | Islam

BISAC: REL037010 - Din / İslam / Tarih | Religion / Islam / History

THEMA: QRP2 - Hadis | Hadith

LC Classification: BP135.6 - Hadis çalışmaları – Tarih | Hadith studies – History

DEWEY: 297.12509 - Hadis – Tarih, coğrafi inceleme ve biyografi | Hadith – History, geographic treatment, biography

WoS Category: Din | Religion

WoS Citation Topics Meso: 6.256 - Din | Religion

WoS Citation Topics Micro: 6.256.2325 - Din Çalışmaları | Religious Studies

Scopus Subject Areas: 1212 - Din Çalışmaları | Religious Studies

Atf Bilgisi | Cite as: Tatar, Veli. *Bir Hadis Uğruna: Muhaddislerin Sabrı ve İmtihanı*. FCR Yayın Ltd.-Fecr, 2026.

© Tüm hakları saklıdır | All rights reserved: FCR YAYIN LTD.

Hacı Bayram Mah. Boyacılar Sk. No: 14/1 06050

Altındağ-Ankara/TÜRKİYE • Tel: +90 (312) 310 08 60

www.fcr.com.tr • fcr@fcr.com.tr

Bir Hadis Uğruna

Muhaddislerin Sabrı ve İmtihanı

Doç. Dr. Veli TATAR

Ankara 2026

Yazar Hakkında

Doç. Dr. Veli TATAR

01/12/1987 tarihinde Şırnak Merkez’de dünyaya geldi. İlk ve orta öğrenimini Şırnak’ta tamamladı. 2006-2011 yılları arasında İstanbul’da Arapça ve İslami İlimler alanında tedrisat gördü. 2012 yılında Şırnak’a İmam Hatip olarak atandı. 2014 yılında Şırnak İl Müftülüğüne Veri Hazırlama ve Kontrol İşletmeni olarak atandı. Aynı zamanda Türkiye Diyanet Vakfı Şırnak Şube sorumlusu olarak görev yaptı. 2015 yılında Şırnak Üniversitesi İlahiyat Fakültesinde Lisansını bölüm birincisi olarak tamamladı. 2019 yılında Şırnak İl Müftülüğüne Türkiye birinciliği ile Murakıp olarak atandı. Aynı yıl Van Yüzüncüyıl Üniversitesi Temel İslam Bilimleri (Hadis) Ana Bilim Dalında “*Peygamber Kıssaları Bağlamında Sahîhu’l-Buhârî’nin Kitâbu’l-Enbiyâ Bölümünün Değerlendirilmesi*” isimli tezini tamamlayarak Yüksek Lisanstan mezun oldu. 2022 yılında Şırnak Üniversitesi İlahiyat Fakültesi Temel İslam Bilimleri (Hadis) Anabilim Dalında “*Tasnif Dönemi Hadis Edebiyatının Oluşumunda Sosyokültürel Etkenler (Nesâî’nin es-Sünen’i Örneği)*” isimli tezini tamamlayarak Doktorasını tamamladı. 2023 yılında Şırnak Üniversitesi İlahiyat Fakültesinde Doktor Öğretim Üyesi olarak göreve başladı. 2026 yılında Doçent oldu. Akademik alanda çok sayıda kitap, makale, kitap bölümleri, sempozyum bildirileri, proje ve ansiklopedi maddeleri ile ilgili çalışmaları bulunmaktadır.

Evli ve 3 çocuk babasıdır. Arapça ve kısmen İngilizce bilmektedir.

About the Author

Assoc. Prof. Dr. Veli TATAR

Veli Tatar was born on December 1, 1987, in central Şırnak. He completed his primary and secondary education in Şırnak. Between 2006 and 2011, he studied Arabic and Islamic sciences in İstanbul. In 2012, he was appointed as an imam-hatip in Şırnak. In 2014, he was appointed as a Data Preparation and Control Operator at the Şırnak Provincial Office of the Mufti. During the same period, he also served as the coordinator of the Şırnak Branch of the Türkiye Diyanet Foundation.

In 2015, he graduated from the Faculty of Theology at Şırnak University as the top-ranking student in his department. In 2019, he was appointed as a religious affairs inspector (murakıp) at the Şırnak Provincial Office of the Mufti, ranking first nationwide in Türkiye. In the same year, he completed his master's degree in the Department of Basic Islamic Sciences (Hadith) at Van Yüzüncü Yıl University with a thesis entitled *An Evaluation of the Kitāb al-Anbiyā' Section of Şaḥīḥ al-Bukhārī in the Context of the Stories of the Prophets*.

In 2022, he completed his PhD in the Department of Basic Islamic Sciences (Hadith) at the Faculty of Theology, Şırnak University, with a dissertation entitled *Sociocultural Factors in the Formation of Hadith Literature during the Compilation Period: The Case of al-Nasā'ī's al-Sunan*. In 2023, he began serving as an Assistant Professor at the Faculty of Theology, Şırnak University. He was promoted to the rank of Associate Professor in 2026.

He has produced numerous academic works, including books, journal articles, book chapters, symposium papers, projects, and encyclopedia entries.

He is married and has three children. He is proficient in Arabic and has a working knowledge of English.

Kitap Hakkında

Bir Hadis Uğruna

Muhaddislerin Sabrı ve İmtihanı

Belki de elinizde tuttuğunuz bu kitap, bir hadis kitabından önce bir vefa kitabıdır. İbn Şihâb ez-Zühri'den Buhârî'ye, Ahmed b. Hanbel'den Yahyâ b. Maîn'e, Şu'be'den İbnü'l-Mübârek'e kadar nice muhaddisin hadis uğruna katlandığı fedakârlıkları, çektiği sıkıntıları ve ömrünü adadığı ilim yolculuğunu anlatmaktadır. Bugün bir hadise birkaç saniyede ulaşabiliyorsak, bunun ardında asırlar boyunca yürüyen ayaklar, nasır tutan eller, açıklıkla imtihan olan bedenler ve hiçbir karşılık beklemeden çalışan gönüller vardır. Bir Hadis Uğruna, bir hadis usûlü veya cerh-ta'dîl kitabı değildir. Hadis ilmine gönül vermek isteyen gençler için, bu büyük mirasın hangi fedakârlıklarla bize ulaştığını göstermeyi amaçlayan mütevazı bir yol arkadaşıdır. Bu yönüyle Ravi ve Muhaddis isimli eserlerin bıraktığı yerden yürüyen bu çalışma, muhaddislerin ödedikleri bedellere odaklanmaktadır. Bu eserin ortaya çıkmasında uzun yıllara yayılan okumaların, notların ve araştırmaların yanında merhum M. Kemal Sandıkçı'nın *İlk Üç Asırda İslâm Coğrafyasında Hadis* adlı kıymetli eserinin de önemli bir yeri vardır. Doktora tezimiz esas alınarak yayımlanan *Sosyokültürel Bağlamda Hadis Tasnifi* adlı çalışmamız sırasında biriktirdiğimiz notlar ve dikkat çekici ayrıntılar da bu kitabın şekillenmesine katkı sağlamıştır. Ayrıca eser hazırlanırken bazı bölümlerde anlatımın akıcılığını artırmak, tekrarları azaltmak ve dilsel bazı problemleri gidermek amacıyla yapay zekâ destekli araçlardan da yararlanılmıştır.

Anahtar Kelimeler: Hadis; Muhaddis; Ravi; Rihle; Ashâbu'l-Hadis

About the Book

The Patience and Trials of the Hadith Scholars

Perhaps the book you are holding is, before being a book about hadith, a book of fidelity and gratitude. It recounts the sacrifices endured by generations of hadith scholars—from Ibn Shihāb al-Zuhri to al-Bukhārī, from Aḥmad b. Ḥanbal to Yaḥyā b. Maʿīn, and from Shuʿba to Ibn al-Mubārak—the hardships they faced for the sake of hadith, and the scholarly journeys to which they devoted their lives. If today we are able to access a hadith within a matter of seconds, behind this convenience lie centuries of arduous journeys, calloused hands, bodies tested by hunger, and hearts that laboured without expectation of worldly reward. *For the Sake of a Hadith* is neither a manual of hadith methodology nor a work on al-jarḥ wa-l-taʿdīl (narrator criticism and accreditation). Rather, it is intended as a modest companion for young readers who wish to dedicate themselves to the study of hadith, seeking to demonstrate the immense sacrifices through which this great scholarly legacy has reached us. In this respect, the present work continues along the path opened by the author's earlier books, *Rāwī* and *Muḥaddith*, while placing particular emphasis on the personal costs and sacrifices borne by the hadith scholars. In addition to many years of reading, note-taking, and research, the late M. Kemal Sandıkçı's valuable work *Hadith in the Islamic World during the First Three Centuries (İlk Üç Asırda İslâm Coğrafyasında Hadis)* played an important role in the development of this book. Likewise, the notes and noteworthy details accumulated during the preparation of *Hadith Compilation in Its Sociocultural Context (Sosyokültürel Bağlamda Hadis Tasnifi)*, which was published on the basis of our doctoral dissertation, contributed significantly to shaping the present study. Additionally, AI-assisted tools were used in some sections during the preparation of the work to enhance the flow of the text, reduce repetition, and address certain linguistic issues.

Keywords: Hadith; Muḥaddith; Rāwī; Riḥla; Aṣḥāb al-Ḥadīth

İthaf

Bu eser; dün hadis uğruna çöllerini aşan muhaddislerin izini bugün üniversitelerde, kütüphanelerde ve ilim meclislerinde sürdürmeye çalışan; bir dipnotun peşinde günlerini, bir yazma nüshanın peşinde yıllarını harcayan Türkiye’deki bütün hadis akademisyenlerine ve hadis alanında yüksek lisans ile doktora yapan genç ilim yolcularına hürmetle ithaf edilmiştir.

İÇİNDEKİLER

SÖZÜN BAŞINDA	xiii
BİR HADİS UĞRUNA	1
BİR YOLCULUĞUN AĞIR BEDELİ: AİLE HASRETİ	5
BİRİNİ SEÇ! YA BEN YA İLİM: İBN HACER İLE LEYLA	9
YOLLARDA GEÇEN HAYATLAR: RİHLE	13
BÜTÜN SERVETLERİNİ HARCADILAR	23
KAYIP KİTAPLARIN SESSİZ ÇIĞLIĞI	31
AYAKLI KÜTÜPHANE	37
BİR LATİFE: HADİSTEN ÖNCE BİR ŞARKI	41
GEÇİM İLE HADİS ARASINDA: ÜCRETLE HADİS NAKLETMEK ZORUNDA KALDILAR	47
SİYASETLE HADİS ARASINDA: İLMİ AYAKLARA DEĞİL, AYAKLARI İLME GETİRDİLER	53
HADİS ÂLİMLERİNİN EN BÜYÜK İMTİHANLARINDAN BİRİ: MİHNE	59
BİR EVLİLİK, BİR MUHADDİS, BİR İLİM MERKEZİ: MA'MER B. RÂŞİD'İ YEMEN'DE TUTAN GÜÇ	67
MUHADDİSLERE YÖNELİK BASKI VE SÜRGÜNLER	69
CERH YETERİNCE MÜFESSER OLABİLİYOR MU?	81
İSNADIN NARİN HALKALARI: MUHADDİSÂT	87
PEYGAMBER VARİSLERİ: ASHÂBU'L-HADİS	95
HADİS SERVETİ: DÜNYAYI DEĞİL, HADİSİ SEÇTİLER	103
OĞLUNUN ŞERHİNİ TAMAMLAYAN BABA	105
EMİRÜ'L-MÜ'MİNİN Fİ'L-HADİS: HADİSTE MÜ'MİNLERİN EMİRİ	109
VE İŞTE BUGÜN: MİRASIN VARİSLERİ	113
İBNÜ'L-CEVZÎ'DEN OĞLUNA İLİM NASİHATLERİ	121
KAYNAKÇA	137
EHL-İ HADİS'İN TÜRKİYE'DEKİ VARİSLERİ	143
BÖLGELERE GÖRE İLK ÜÇ ASRIN ÖNEMLİ MUHADDİSLERİ	163
DİZİN	205